

Þjóðminjasafn Íslands
02 902

Ársreikningur 2019

Efnisyfirlit

Bls.

Skýrsla og áritun forstöðumanns	2
Yfirlit um afkomu ársins	3
Efnahagsreikningur	4
Sjóðstreymisyfirlit	5
Skýringar	6

Þjóðminjasafn Íslands

kt. 710269-2389

Suðurgötu 41, 101 Reykjavík

Skýrsla og áritun forstöðumanns

Þjóðminjasafn Íslands er ríkisaðili í A-hluta sem starfar á grundvelli sérlaga. Stofnunin er miðstöð þjóðminjavörslu og er einnig ætlað að stunda rannsóknir á menningarsögulegum minjum jafnframt því að miðla þekkingu á menningararfi þjóðarinnar.

Starfsemi stofnunarinnar fellur undir málefnavnið 18 og málaflokk 10 samkvæmt flokkun í fjárlögum.

Á árinu 2019 var ársveltan kr. 1.210,5 milljónir og afkoma kr. 35,3 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. -6,3 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 193,2 milljónir.

Það er álit mitt að ársreikningur 2019 gefi glögga mynd af rekstri, eignum, skuldum og eiginfjárvöldu Þjóðminjasafns Íslands í samræmi við lög um opinber fjármál.

Forstöðumaður staðfestir hér með ársreikning Þjóðminjasafns Íslands fyrir árið 2019 með undirritun sinni.

Margrét Hallgrímsdóttir

Forstöðumaður

(Undirritun rafrænt)

Yfirlit um afkomu ársins 2019

	Skýr	2019	2018
Tekjur			
Tekjufærsla fjárveitinga	2	983.900.000	733.300.000
Seld þjónusta	3	128.707.588	157.168.012
Framlög og ýmsar tekjur	4	38.443.242	92.779.903
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	2	21.202.032	17.969.385
Tekjur samtals		1.210.457.609	1.045.417.665
Gjöld			
Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður	5	502.363.696	528.571.424
Framlög og tilfærslur		0	1.696.935
Annar rekstrarkostnaður	6	651.109.480	569.862.205
Afskriftir	7	21.202.032	17.969.385
Gjöld samtals		1.174.675.208	1.118.099.949
Afkoma fyrir fjármagnsliði			
		35.782.401	(72.682.284)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur, verðbætur og gengishagnaður		2.809	34.001
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap		(460.055)	(546.960)
		(457.246)	(512.959)
Afkoma ársins		35.325.155	(73.195.243)
Afkoma ársins skiptist þannig eftir fjárhheimildaliðum			
Rekstur	2	25.725.155	(82.698.308)
Rekstrartilfærslur		9.600.000	9.503.065
		35.325.155	(73.195.243)

Skýringar með ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti yfirlits um afkomu ársins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2019

	Skýr	31.12.2019	31.12.2018
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	8		
Áhöld, tæki og búnaður		98.645.389	96.635.622
Farartæki og vélar		13.820.121	16.687.262
Aðrar eignir		4.232.359	5.315.988
Fastafjármunir samtals		116.697.869	118.638.872
Veltufjármunir			
Birgðir		20.356.513	16.779.146
Viðskiptakrófur		16.126.235	80.871.819
Tengdir aðilar	9	20.870.905	61.527.327
Aðrar krófur og fyrirframgreiddur kostnaður		37.620	51.003.000
Handbært fé	10	19.137.291	5.342.321
Veltufjármunir samtals		76.528.564	215.523.613
Eignir samtals		193.226.433	334.162.485
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé	11		
Hrein eign		(6.303.981)	(41.629.136)
Eigið fé samtals		(6.303.981)	(41.629.136)
Skuldir			
Tengdir aðilar	9	33.034.614	126.850.226
Viðskiptaskuldir		20.140.031	118.363.028
Ýmsar skammtímaskuldir	12	49.750.591	45.771.157
Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda	13	96.605.178	84.807.210
Skuldir samtals		199.530.414	375.791.621
Eigið fé og skuldir samtals		193.226.433	334.162.485
Aðrar upplýsingar	14		

Skýringar með ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti efnahagsreiknings.

Sjóðstremisýfirlit ársins 2019

	Skýr	2019	2018
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		35.325.155	(73.195.243)
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstremi:			
Afskriftir	7	21.202.032	17.969.385
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára		(21.202.032)	(17.969.385)
		35.325.155	(73.195.243)
Lækkun (hækkun) rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímaskröfur		115.710.964	(115.076.777)
Tengdir aðilar		(53.159.190)	108.258.335
Birgðir		(3.577.367)	11.661.553
Hækkun (lækkun) rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		(94.243.563)	79.826.932
		(35.269.156)	84.670.043
	Handbært fé frá rekstri	55.999	11.474.800
Fjárfestingarhreyfingar			
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	8	(19.261.029)	(58.931.662)
		(19.261.029)	(58.931.662)
Fjármögnumnarhreyfingar			
Fjárfestingarframlag		18.000.000	17.500.000
Gjafaframlög til fjárfestinga		15.000.000	7.600.000
		33.000.000	25.100.000
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í byrjun árs		13.794.970	(22.356.862)
	Handbært fé í árslok	5.342.321	27.699.183
		19.137.291	5.342.321

Skýringar með ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti sjóðstremisýfirlits.

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um opinber fjármál og ákvarðanir reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs auk þess að styðjast við ákvæði laga um ársreikninga eftir því sem við á. Hér er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaðferðum sem beitt er við gerð ársreikningsins. Reikningsskilin eru á rekstrargrunni að öðru leyti en sjóðstreymi sem er á greiðslugrunni.

Beitt er kostnaðarverðsreglu.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IPSAS, ákvörðunum reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs eða styðjast við ákvæði ársreikningalaga, en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlausn reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

Innlausn tekna

Tekjur af afhendingu á vörum og þjónustu til þriðja aðila eru metnar á gangvirði móttakins endurgjalds.

Tekjur af sölu vöru eru færðar þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi hefur færst til kaupanda.

Tekjur vegna veittrar þjónustu eru færðar línulega yfir þann tíma sem þjónustan er veitt, nema fyrir liggi atvik sem betur lýsir lokum viðskiptanna.

Fjárveitingar til rekstrar ársins eru færðar til tekna á árinu.

Fjárveitingar sem ætlaðar eru til fjárfestinga eru færðar til tekna þannig að þær mæti þeim kostnaði sem af fjárfestingunni hlýst í formi afskrifta, úreldingar eða sölutaps.

Gjöld

Gjöld eru færð á því tímabili þegar til þeirra er stofnað.

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádegnum afskriftum. Liggi kostnaðarverð ekki fyrir er miðað við metið gangvirði sem kostnaðarverð. Ef eignar er aflað án endurgjalds eða gegn vægu endurgjaldi er eignin færð til tekna á gangverði, þegar gangvirði verður ákvarðað með áreiðanlegum hætti, í yfirlit um afkomu.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan notkunartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna þannig að kostnaðarverði, eða matsvirði, að frádegnu niðurlagsverði sé dreift á notkunartíma eignarinnar. Afskriftaraðferð, notkunartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsdegi og breytt ef við á.

Áætlaður notkunartími varanlegra rekstrarfjármuna er sem hér segir eftir flokkum:

Áhöld, tæki og búnaður	3-10 ár
Farartæki og vélar	8-15 ár
Aðrar eignir	óafskriflað/10 ár

Þegar bókfært verð eigna er härra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Söluverð og þar með talinn söluhagnaður eigna myndar heimild til endurnýjunar eigna og er meðhöndlað sem fjárfestingarheimild. Tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söludegi og er hluti af afkomu ársins.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í yfirlit um afkomu þegar hann fellur til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbótum er ætlað hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími breytist. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Viðskiptakröfur

Skýringar

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum stofnunarinnar.

Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir eru skráðar eftir mati á þeim útgjöldum sem þarf til að gera upp skuldbindinguna. Skuldir sem gerast upp eftir lengri tíma en 12 mánuði, aðrar en orlofsskuldbinding, eru skráðar á núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis vegna greiðslu þeirra.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru framtíðarútgjöld og -skuldir í samningum sem gerðir hafa verið á reikningsskiladegi.

Skuldbindingar eru flokkaðar þannig:

- leiguskuldbinding: óuppségjanlegar rekstrarleigugreiðslur með leigutíma umfram eitt ár
- uppségjanlegar skuldbindingar með viðurlögum eða útgöngukostnaðarákvæðum í samningi, eru færðar á því verði sem nemur viðurlögum eða útgöngukostnaði (það er lágmarks framtíðargreiðslur)

Skuldbindingar um greiðslu vaxta af skuldum, skuldbindingar um framlög og skuldbindingar sem tengjast ráðningarsamningum starfsmanna eru ekki taldar með í samantekt um skuldbindingar.

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar er ríkissjóður og aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs.

Skýringar

	2019	2018		
2 Tekjufærsla fjárveitinga				
Fjárveiting ársins	983.900.000	740.800.000		
Rekstrarfjárveiting flokkuð sem fjárveiting til fjárfestinga	0	(7.500.000)		
Tekjufærsla fjárveitinga	983.900.000	733.300.000		
Tekjufærsla frestaðra tekna	21.202.032	17.969.385		
	1.005.102.032	751.269.385		
Yfirlit um fjárveitingar ársins, breytingar þeirra og stöðu í árslok:				
	Rekstur	Rekstrar-tilfærslur	Fjármagns-tilfærslur	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum skv. fjárlögum	974.300.000	9.600.000	0	983.900.000
Fjáraukalög	0	0	0	0
Fjárveiting til tekna	974.300.000	9.600.000	0	983.900.000
Ráðstöfun ársins, skv. rekstrarreikningi að frádregnum sértekjum ..	(948.574.845)	0	0	(948.574.845)
Staða fjárveitinga ársins í lok árs	25.725.155	9.600.000	0	35.325.155
	2019	2018		
3 Seld þjónusta				
Sérfræðiþjónusta	271.108	0		
Ýmsar þjónustutekjur	128.306.230	157.146.762		
Veitinga- og gistiþjónusta	55.250	21.250		
Fraðslustarfsemi og fundir	75.000	0		
	128.707.588	157.168.012		
4 Vörusala				
Vörusala I	16.786.082	16.654.851		
Vörusala II	21.418.665	27.545.514		
	38.204.747	44.200.365		
4 Framlög og ýmsar tekjur				
Leigutekjur	16.582.378	10.130.640		
Kostnaðarhlutdeild	1.558.337	2.010.580		
Framlög frá ríkisaðilum í A-hluta	15.000.000	0		
Framlög frá öðrum en ríkissjóði og gjafir	5.158.369	80.186.742		
Ýmsar tekjur	144.158	451.941		
	38.443.242	92.779.903		
5 Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður				
Laun	405.858.624	426.490.708		
Orlof, breyting	2.051.025	3.482.646		
Launatengd gjöld	91.846.088	96.404.717		
Starfsmannakostnaður	2.607.959	2.193.353		
	502.363.696	528.571.424		
Meðalfjöldi stöðugilda	48,8	54,7		

Skýringar

	2019	2018
6 Annar rekstrarkostnaður		
Bækur, ritföng, filmur o.fl.	3.094.517	4.043.483
Byggingarvörur, almennar	1.407.353	1.886.790
Byggingarvörur, aðrar	1.349.440	534.721
Tæki og búnaður til innréttингa	93.055	6.223.587
Ýmis tæki og áhöld	3.344.303	2.624.870
Varahlutir og viðhaldsvörur	28.173	664.773
Orkugjafar	30.617.648	30.798.701
Matvæli	8.959.096	7.566.861
Almennar rekstrarvörur	4.831.377	5.729.611
Vörukaup, almenn	53.724.962	60.073.397
Kennslu- og föndurvörur	65.806	320.520
Ýmsar sérgreindar vörur	14.834	3.019.564
Vörukaup, sérgreind	80.640	3.340.084
Fundir, námskeið, risna	2.043.232	2.656.374
Ferðir, uppihald	4.579.033	8.903.504
Akstur	2.292.258	2.917.531
Sérfræðiþjónusta	93.782.117	90.356.890
Innheimta, umboðs-, sölu- og þjónustugjöld	1.874.426	2.290.209
Auglýsingar og kynningarstarfsemi	22.206.741	25.247.621
Prentun, póstur, flutningar og önnur þjónusta	7.657.917	17.692.108
Funda- og ferðakostnaður, akstur og ýmis sérfræðiþjónusta	134.435.724	150.064.237
Afnotagjöld	32.847.968	26.924.528
Leigugjöld	344.569.876	169.838.343
Notkun véla og flutningataækja	7.598.479	13.365.466
Verkkaup	56.372.885	108.449.218
Kostnaðarhlutdeild	0	646.089
Tryggingar, lögboðnar	1.656.107	1.552.839
Opinber gjöld	1.093.290	699.111
Tilfærslur	60.000	0
Tapaðar kröfur	1.800	0
Leigugjöld, verkkaup, bætur, tryggingar, opinber gjöld o.fl.	444.200.405	321.475.594
Annar rekstrarkostnaður samtals	651.109.480	569.862.205

7 Afskriftir

Áhöld, tæki og búnaður	17.251.262	13.985.453
Farartæki og vélar	2.867.141	2.862.675
Aðrar eignir	1.083.629	1.121.257
	21.202.032	17.969.385

Skýringar

	2019	2018
8 Varanlegir rekstrarfjármunir		
Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:		
Áhöld, tæki og búnaður	98.645.389	96.635.622
Farartæki og vélar	13.820.121	16.687.262
Aðrar eignir	4.232.359	5.315.988
	116.697.869	118.638.872

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig í árslok 2019:

	Áhöld, tæki og búnaður	Farartæki og vélar	Aðrar eignir	Samtals
Staða 1.1.2019	148.018.298	26.557.217	11.748.617	186.324.132
Viðbætur á árinu	19.261.029	0	0	19.261.029
	167.279.327	26.557.217	11.748.617	205.585.161
Afskriftir 1.1.2019	51.382.676	9.869.955	6.432.629	67.685.260
Afskrift ársins	17.251.262	2.867.141	1.083.629	21.202.032
	68.633.938	12.737.096	7.516.258	88.887.292
Staða 31.12.2019	98.645.389	13.820.121	4.232.359	116.697.869

9 Tengdir aðilar

Viðskipti við tengda aðila eru á sömu kjörum og viðskipti við ótengda aðila.

	2019	2018
<i>Kröfur á tengda aðila:</i>		
Aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs	20.870.905	26.091.349
Áætuð leiðréttung vegna fjárveitinga	0	35.435.978
	20.870.905	61.527.327

Skuldir við tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	31.177.670	126.544.380
Viðskiptareikningar við ríkisaðila í A-hluta ríkissjóðs	1.856.944	305.846
	33.034.614	126.850.226

10 Handbært fé

Sjóðir	767.617	1.122.679
Tékkareikningar	18.369.674	4.219.642
	19.137.291	5.342.321

11 Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárréikningum;	31.12.2019	31.12.2018
Hrein eign		
Jöfnuður 1.1.	(41.629.136)	31.566.107
Afkoma ársins	35.325.155	(73.195.243)
Jöfnuður 31.12.	(6.303.981)	(41.629.136)

Ráðstöfun afkomu ársins og yfirlæsingar eiginfjárréikninga er hér tilgangið. Ákvörðun ráðuneytisins er byggð á reglum sem ráðuneytið setur út frá 30.gr. laga um opinber fjármál og samráði við viðkomandi fagráðuneyti og verður birt í séryfirliti með ríkisrekningi 2019 og B-deild Stjórnartíðinda.

Skýringar

	31.12.2019	31.12.2018
12 Ýmsar skammtímaskuldir		
Ógreitt orlof	49.047.852	45.334.991
Önnur ógreidd gjöld	132.228	436.166
Skattar	<u>570.511</u>	0
	<u>49.750.591</u>	45.771.157

13 Frestun tekjufærslu fjárveitinga til fjárfestinga

Ríkissjóður fjármagnar rekstur stofnunarinnar, þar með taldar fjárfestingar. Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift er til gjalda á notkunartíma eignarinnar í formi afskrifta. Við innfærslu eignanna eru færðar frestaðar tekjur vegna fjárveitinga til fjárfestinga sem færast til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna eða falla niður við sölu eignarinnar nema söluandvirðið verði notað til endurfjárfestingar.

	31.12.2019	31.12.2018
Frestaðar tekjur vegna fjárfestingafjárveitinga	116.697.869	118.638.872
Umframráðstafað til fjárfestinga	<u>(20.092.691)</u>	<u>(33.831.662)</u>
	<u>96.605.178</u>	<u>84.807.210</u>
	Frestaðar tekjur vegna fjárfestinga	Fjárfestinga- fjárveiting
Staða 1.1.2019	118.638.872	(33.831.662)
Fjárfestingarfjárveiting ársins	0	18.000.000
Gjafir til fjárfestinga	0	15.000.000
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	19.261.029	(19.261.029)
Tekjufærsla frestaðra tekna	<u>(21.202.032)</u>	0
	<u>116.697.869</u>	<u>(20.092.691)</u>
	Samtals frestaðar tekjur	
	84.807.210	
	18.000.000	
	15.000.000	
	0	
	(21.202.032)	
	<u>116.697.869</u>	<u>96.605.178</u>

Af frestuðum tekjum vegna fjárfestinga í árslok 2019 munu kr. 18,9 milljónir koma til tekna á árinu 2020.

14 Aðrar upplýsingar

Skuldbindandi samningar

Stofnunin hefur gert skuldbindandi samninga um húsnæði, bæði ótímabundna og tímabundinn til loka maí 2036, heildarupphæð 2020 kr. 358,5 milljónir og þjónustusamninga m.a. um rekstur og vörlu hugbúnaðarkerfa, bæði ótímabundna og tímabundna til loka apríl 2021, eða samtals allir rekstrar- og þjónustusamningar 2019 kr. 64,0 milljónir.

Veðsetningar

Engar veðsetningar eru áhvílandi á eignum stofnunarinnar í árslok 2019.

Veittar ábyrgðir

Stofnunin hefur ekki gengist í ábyrgðir vegna þriðja aðila.

Óafturkallanleg loforð

Stofnunin hefur ekki veitt nein óafturkallanleg loforð sem hafa áhrif á framtíðarrekstur hennar.

Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir reikningsskiladag sem hafa áhrif á fjárhagsstöðu og upplýsingar í ársreikningi.